

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Sedlákem ve věci

žalobce: O. J. (X), nar. X,
státní příslušnost Republika Uzbekistán
tč. pobytem X
zastoupen advokátem JUDr. Matějem Šedivým,
sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2024, č. j. OAM-1384/ZA-ZA11-ZA01-2024

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl žádost žalobce o mezinárodní ochranu podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) jako zjevně bezdůvodnou.

II. Podání účastníků

2. Žalobce v podané žalobě namítal, že přicestoval do ČR z důvodu potřeby výdělků, kterým by zabezpečoval životní náklady rodiny žijící domovským státě, na vyřízení vízového oprávnění a na cestu do ČR si vypůjčil 5000 USD, které nezvládl vrátit věřiteli, a finanční tíseň chce řešit prací v ČR. Dále odkázal na humanitární příčiny žádosti, a to hmotné zabezpečení matky, které není schopen zajistit prací v Uzbekistánu, a nutnost splatit pohledávku. Porušení soukromoprávního závazku je v Uzbekistánu kriminalizováno bez ohledu na to, že žalobce pouze přecenil své síly. Tomuto tématu se žalovaný nevěnoval, jeho situace nebyla adekvátně zhodnocena a domnívá se, že tato dosahuje parametrů § 14 zákona o azylu. Žalovaný se nezabýval ani ekonomickou situací v domovském státě žalobce.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí. V reakci na žalobní námítky odkázal na obsah správního spisu a uvedl, že v průběhu správního řízení žalobce uvedl, že do Evropy cestoval za účelem výdělků, protože si v zemi původu nechtěl půjčovat peníze na plánované podnikání, a chtěl poznat Evropu. Překážkou návratu podle žalobce má být stud za to, že by se vrátil bez peněz. Humanitární důvody nemají s projednávanou věcí nic společného.

III. Posouzení věci krajským soudem

4. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a je přípustná. Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
5. Žaloba není důvodná.
6. Součástí správního spisu jsou dvě vyjádření žalobce k důvodům, proč a jak přicestoval do ČR. Prvním je poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu, ve kterém žalobce uvedl, že je občan Uzbekistánu, uzbecké národnosti, muslim, bez politické příslušnosti (nikdy nebyl politicky aktivní). Je ženatý, má syna, rodina žije v Uzbekistánu. Do EU odjel na maďarské vízum v září 2023, krátce pracoval v Maďarsku, posléze cestoval mezi ČR a Polskem, kde mu řekli, že nemá nárok na pobytové oprávnění v Polsku. Za maďarské vízum zaplatil hodně peněz, nemohl se vrátit, kamarádi mu slíbili najít práci v ČR. Uvedl, že je zdravý a v dobrém stavu. Z Uzbekistánu odjel proto, že chtěl pracovat v zahraničí, byla mu slíbená práce v Maďarsku za dobrý plat, ale nebyla to pravda, v ČR ještě nepracoval (přijel na radu kamarádů), domů se může kdykoliv vrátit, ale stydí se, protože zaplatil hodně peněz za vízum a letenky, proto by tu chtěl pracovat, aby se mohl vrátit a požádat si o pracovní vízum do ČR.
7. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že si chtěl vydělat v zahraničí peníze na podnikání, nechtěl si brát půjčku, kamarádi mu řekli, že se v Evropě dá vydělat a jsou tu i krásná města, tak se chtěl podívat, jak to tu vypadá. Za práci do Ruska přestal jezdit proto, že platili málo nebo vůbec. Maďarské vízum mu vyřídil zprostředkovatel za 5000 USD, nic dělat nemusel, jiné důvody pro příjezd neměl. Uvedl, že se může kdykoliv bez problémů vrátit, ale znovu zopakoval, že by se styděl vrátit se bez peněz, potřebuje

vydělat peníze, aby si mohl poté požádat o česká víza. Se státními orgány problémy neměl, politicky aktivní nebyl. V ČR by chtěl v budoucnu podnikat v oblasti turistiky a prodeje skotu.

8. Krajský soud předesílá, že žadatele o mezinárodní ochranu stíhá břemeno tvrzení. Je především na něm, aby v rámci pohovoru věrohodně tvrdil a v rámci svých možností prokázal skutečnosti, které mohou mít relevanci z hlediska některé z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný mu k tomu zejména musí vytvořit prostor vhodně kladenými otázkami během pohovoru. Pokud žadatel o mezinárodní ochranu uvádí relevantní skutečnosti, je pak na žalovaném, aby si shromáždil dostatečné množství aktuálních a přesných informací o zemi původu žadatele a jeho tvrzení s těmito informacemi konfrontoval při posuzování, zda dotyčnému v zemi původu hrozí pronásledování nebo vážná újma.
9. Úkolem žalovaného bylo především opatřit takové informace o zemi původu, z nichž bude možné posoudit, zda by žalobci v případě návratu do země původu hrozilo pronásledování nebo vážná újma. Této povinnosti žalovaný dle krajského soudu dostal.
10. Žalovaný krom azylového příběhu žalobce vycházel z listin „Uzbekistán – Informace OAMP, 13. 3. 2024“ – Bezpečnostní a politická situace v zemi, vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, stav: březen 2024, „Uzbekistán – Informace OAMP, 13. 3. 2024“ – Socio-ekonomická studie (dávky sociální podpory v nezaměstnanosti, dluhy fyzických osob a proces oddlužení, přístup k základní lékařské péči) a „Uzbekistán – Informace MZV, č.j. 131903-6/2024-MZV/LPTP ze dne 10. ledna 2024, k č.j. MV-8341-26/OAM-2023“ – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, Návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí. V rámci seznámení s podklady rozhodnutí nechtěl žalobce navrhnout doplnění podkladů a uvedl, že potřebuje peníze, až si vydělá, vrátí se do Uzbekistánu a vyřídí si normální pobytové oprávnění.
11. Před samotným posouzením věci je vhodné zdůraznit, že institut azylu slouží osobám, které jsou v zemi původu pronásledovány ze zákonem stanovených důvodů, a současně není prostředkem pro řešení jakýchkoliv jiných problémů (osobních, rodinných či ekonomických) v zemi původu.
12. Pro nyní projednávanou věc je relevantní ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, podle kterého se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a, a zároveň uvádí pouze ekonomické důvody.
13. Žalobní argumentace představuje změnu tvrzení o důvodech žádosti o mezinárodní ochranu oproti tomu, co opakovaně žalobce uváděl ve správním řízení, a to i poté, co převzal zastoupení žalobce též zástupce, který jej zastupuje i v tomto řízení. Z pohledu soudu je žalobní argumentace zcela nevěrohodná a rozchází se s tvrzeními žalobce ve správním řízení v podstatných detailech.
14. Prvním rozporem je tvrzení, že žalobce přicestoval do ČR z důvodu potřeby zajistit životní náklady rodiny. V řízení před žalovaným žalobce tvrdil, že měl v úmyslu cestovat do Maďarska a tam pracovat, proto si zařídil maďarské vízum. Z Maďarska odcestoval až poté, co mu nevyhovovala tamní práce, a pokusil se získat pobytové oprávnění v Polsku. Do ČR přicestoval poté, co mu pobytové oprávnění v Polsku nebylo uděleno. Je tedy zřejmé, že

žalobce do ČR původně vůbec nezamýšlel cestovat, natož za účelem zajišťování hmotných potřeb rodiny.

15. Druhým rozporem je důvod, proč cestoval do EU. V řízení před správními orgány vůbec netvrdil, že cílem je zajištění životních nákladů rodiny, ale získání peněz na podnikání v Uzbekistánu (aby si nemusel brát půjčku) a dále též poznání Evropy jako takové.
16. Třetím rozporem je tvrzení o způsobu získání peněz na zajištění maďarského víza. V řízení před žalovaným se o půjčce na vyřízení víza vůbec nezminil, natož že by ji neuhradil, a už vůbec ne o tom, že by mu kvůli tomu v Uzbekistánu hrozilo stíhání. Naopak tvrdil, že za vyřízení víza prostě zaplatil a že se kdykoliv může vrátit zpátky do Uzbekistánu bez problémů.
17. Čtvrtý rozpor pak soud spatřuje v tom, co by mělo žalobci bránit v návratu. Zatímco v žalobě hovoří o tom, že by jeho pohledávka měla být hodnocena jako protiprávní jednání, které je následně kriminalizováno, v řízení před žalovaným vyjádřil jako důvod stud z toho, že by se vrátil bez peněz.
18. Jinými slovy, žalobce v řízení před žalovaným uváděl toliko ekonomické důvody, pro které se vydal do EU, tj. potřebu vydělat si na podnikání, resp. potřebu vydělat si dost peněz, aby mohl poté požádat o jiné pobytové oprávnění v ČR. V žádném z podání ani ve správním řízení ani před soudem netvrdil obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 (pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště) nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a (trest smrti nebo poprava, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu).
19. Pokud jde o ostatní tvrzení, tak jakákoliv tvrzení stran své matky žalobce v řízení před žalovaným neuvedl a v řízení před soudem nijak nedoložil. V případě humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu soud připomíná, že podle § 16 odst. 4 věta první zákona o azylu: „*jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b.*“ Žalovaný posoudil žádost jako zjevně bezdůvodnou a tudíž nebyl povinen posuzovat možnost udělení humanitárního azylu. Soud dospěl ke stejnému závěru o žádosti žalobce, tj. ani soud neposuzoval, zda žalobce naplňuje důvody pro udělení azylu z humanitárních důvodů.
20. Soud se zabýval na podkladě žaloby otázkou zjišťování skutkového stavu. Pohovor k žádosti vedl žalovaný tak, že žalobce měl prostor uplatnit tvrzení o možném pronásledování v zemi původu, resp. dodržel standard stanovený judikaturou Nejvyššího správního soudu. Zároveň ze zjištěných zpráv o zemi původu vyplývá, že se zabýval aktuální situací v Uzbekistánu, vč. situace osob, které žádaly v cizině o mezinárodní ochranu. Ze socio-ekonomické studie vyplývá, že se ekonomická situace Uzbekistánu zlepšuje, je zajištěna podpora v nezaměstnanosti a existují právní cesty k ochraně před předlužením. S ohledem na zcela

obecná žalobní tvrzení stran nemožnosti adekvátního výdělku žalobce v domovském státě považuje soud skutková zjištění žalovaného za dostatečná.

21. Žalobní námitky proto soud neshledal jako důvodné.

IV. Závěr a náklady řízení

22. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
23. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 30. května 2025

Petr Sedlák v. r.
samosoudce